

FOLKETINGET

Lektionsplan samfundsfag A:
**Social dumping eller
fair konkurrence?**

LEKTIONSPLAN SAMFUNDSFAG A: Social dumping eller fair konkurrence?

Lektion 1

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Arbejdskraftens fri bevægelighed – en gevinst eller ulempe for Danmark og den danske model?

Begreber:

Indre marked og fri konkurrence
Arbejdskraftens fri bevægelighed

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Reportagefilm "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min).

Webartikler:

dr.dk: [Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark?](#)

eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)

Læse/se/lytte-fokus:

- Den danske model (genopfrisk)
- Hvilke regler gælder for udenlandske arbejdere i Danmark?
- Hvilke regler gælder for udenlandske virksomheder, der har sendt arbejdere til DK?
- Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for den danske model?

Øvelse:

Genopfrisk i grupper á 6 og 6, hvad I allerede ved om den danske model. Hvem repræsenterer arbejdstagerne, og hvem repræsenterer arbejdsgiverne?

Sum derefter over følgende: Hvem bestemmer din løn? Har vi en minimumsløn i DK? Hvilke løn- og arbejdsvilkår gælder for arbejdstagere fra andre EU-lande i Danmark?

Find inspiration i denne artikel:

- [Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark?](#)

Undervisning i plenum

Det I ikke kan svare på ovenfor, tager I samlet. Saml op på svar, før I går til opgave 1.

Opgave 1:

Løs opgaven parvis og saml op på spørgsmålene i klassen.

Se reportagen "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min.).

Notér undervejs og besvar:

- a. Genfortæl handlingen til din sidemand: Hvorfor er Nicolai på byggepladsen? Hvad er hans mission?
- b. Hvad kontrollerer Københavns Kommune? Giv eksempler på, hvad kommunen finder.
- c. Værten Nicolai møder Bogdan fra Rumænien. Hvilke løn- og arbejdsvilkår arbejdede Bogdan under?
- d. Nicolai møder også en dansk håndværker på byggepladsen. Hvordan oplever han udenlandsk arbejdskraft?
- e. Sidst i indslaget kommer Nicolai i tvivl. Diskutér i grupper, hvad I ville gøre i hans situation.

Lektion 2

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Hvad betyder udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) for dansk økonomi?

Begreber:

Social dumping
Højkonjunktur/lavkonjunktur

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Ekspertfilm "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.)

Databaser:

Jobindsats.dk: [Databank](#)

Webartikler

eu.dk: [EU på kryds og tværs](#) (side 11-13 og 131-132)

eu.dk: [EU's historie](#) (årstal 2004)

eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)

Opgave 1:

Undersøg og lav samlet skema (eller grafisk fremstilling), hvor I svarer på følgende spørgsmål:

- a. Hvor mange EU-borgere arbejder i Danmark, og i hvilke erhverv arbejder de?
- b. Hvilke EU-lande kommer der flest arbejdstagere fra? Lav en top 10-liste.
- c. Undersøg udviklingen i antallet af arbejdstagere fra andre EU-lande. Hvad viser tallene, og hvordan kan du forklare dem? Lav en graf.

Find inspiration til at løse opgaven i disse datakilder:

- Jobindsats.dk: [Databank](#)

eu.dk: [Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen](#)
ku.dk - Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier (FAOS): [Arbejdsmarkedets begreber - social dumping](#)

Altinget: [3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping](#)

Altinget: [DA: Fire myter om social dumping](#)

DA: [Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked](#)

dr.dk: [Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen](#)

Bøger:

Lars Frederiksen: EU's udfordringer. *En casebaseret grundbog om EU*. Columbus (2019), side 128-136. Casen hedder: Udfordrer den fri bevægelighed den danske velfærdsstatsmodel?

Hans Branner. *Det Politiske Europa. En grundbog om EU*. 3. udgave. Columbus (2018), side 45-48 med en figur over EU's kompetencer + side 45 om Det Indre Marked.

Læse/se/lytte-fokus:

- Hvilke EU-landes borgere søger mod Danmark?
- Fordele og ulemper for dansk økonomi og den danske model?

- eu.dk: [EU på kryds og tværs](#) (side 11-13 og 131-132)
- Tidslinje: [EU's historie](#) (årstal 2004)
- eu.dk: [Arbejdskraftens bevægelighed](#)

Opgave 2:

Undersøg i mindre grupper:

- a. Hvad er social dumping?
- b. Findes social dumping i Danmark?
- c. Hvad mener arbejdsmarkedets parter?

Find inspiration i disse artikler:

- eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)
- eu.dk: [Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen](#)
- Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier: [Arbejdsmarkedets begreber - social dumping](#)
- Altinget: [3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping](#)
- Altinget: [DA: Fire myter om social dumping](#)

Opgave 3:

Se filmen "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.). Tag noter undervejs.

Diskutér i mindre grupper:

- a. Bliver danske arbejdstagere udkonkurreret af østeuropæisk arbejdskraft?
- b. Resulterer arbejdskraftens fri bevægelighed i social dumping, eller er det fair konkurrence?
- c. Hvad betyder arbejdskraftens fri bevægelighed for den danske model? Og for dansk økonomi?
- d. Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for Danmark?

Lektion 3	Materiale	Øvelser og opgaver
<p>Lektionens fokus: Hvorfor vandrer arbejdstagere?</p> <p>Begreber: Migration Push- og pull-faktorer Levevilkår</p>	<p>Baggrund til underviser: Faktaark: Social dumping eller fair konkurrence?</p> <p>Lyd: Zetland (19:55 min.) De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU</p> <p>Databaser: Eurostat (se på arbejdsmarkedsdata) OECD-data: Social spending (og andre data)</p> <p>Webartikler: eu.dk: BNP per indbygger - det relative velstandsniveau mellem EU-lande eu.dk: Mindstelønninger</p> <p>Bøger: Lars Frederiksen: <i>EU's udfordringer. En casebaseret grundbog om EU</i>. Columbus (2019), side 128-136. Casen hedder: Udfordrer den fri bevægelighed den danske velfærdsstatsmodel?</p>	<p>Find inspiration i disse artikler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DA: Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked (2018) • Artikel på dr.dk: Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen <p>Undervisning i plenum Saml op på diskussionsspørgsmål i klassen.</p> <p>Øvelse 1: Diskutér med sidemand, hvad der kunne få dig til at tage til et andet land og arbejde. Notér på papir og saml bud op i plenum.</p> <p>Læs eller lyt til artiklen fra Zetland (19:55 min.): De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplist grundene til, at de tre personer i artiklen rejste til Danmark. • Var det nogle af de samme ting, som kunne få dig til at flytte til et andet land og arbejde? <p>Opgave 1: Arbejd sammen med din sidemand. Genopfrisk, hvad I fandt ud af i lektion 2. I skal nu undersøge, hvilke faktorer der kan få personer til at tage arbejde i et andet land.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Vælg et land fra jeres Top 10-liste (lektion 2), som I vil sammenligne med Danmark. b. Undersøg ud fra data fra OECD de to landes 'sociale udgifter' (social spending). Notér i et samlet dokument, hvor stor en del af landenes

Hans Branner. *Det Politiske Europa. En grundbog om EU. 3. udgave. Columbus (2018)*, side 45-48 med en figur over EU's kompetencer + side 45 om Det Indre Marked.

Læse/se/lytte-fokus:

- Hvordan påvirker et hjemlands økonomi og levestandard migration?
- Hvordan påvirker værtslandets økonomi og levestandard migration?

BNP, der går til:

- i. Sociale udgifter (social spending)
 - ii. Pensionsudgifter
 - iii. Sociale ydelser til familier (social benefits to households)
 - iv. Støtte til folk i den arbejdsdygtige alder, men uden for arbejdsmarkedet på grund af f.eks. ulykker eller sygdom (incapacity)
 - v. Overførsler m.m. til arbejdsløse, der søger job på det danske arbejdsmarked (public spending on labour market)
- c. Undersøg også lønniveau og købekraft i de pågældende lande. Notér i dokumentet.

Gruppearbejde - brug data fra opgaven og svar skriftligt på følgende spørgsmål:

- a. Hvilke pull-faktorer for udenlandske arbejdstagere findes på det danske arbejdsmarked?
- b. Hvilke push-faktorer får udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) til at søge mod Danmark?
- c. Hvordan skiller Danmark sig ud fra det land, I har sammenlignet med? (se f.eks. på mindsteløn)

Find inspiration til at løse opgaven her:

- Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)
- eu.dk: [BNP per indbygger - det relative velstandsniveau mellem EU-lande](#)
- eu.dk: [Mindstelønninger](#)
- [Eurostat](#) (se på arbejdsmarkedsdata)
- [OECD-data: Social spending](#) (og andre data)

Lektion 4

Lektionens fokus:

Løsninger på udfordringer – hvem skal bestemme, og hvad skal bestemmes?

Begreber:

EU-mindsteløn

Materiale

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Ekspertfilm "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.)

Websites:

- eu.dk: [EU og den danske model](#)
- dr.dk: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)
- eu.dk: [Kommissionen fremsætter lovforslag om mindsteløn](#)
- Altinget: [Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag](#)
- Politiken: [Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn](#)
- eu.dk: [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse vedrørende forslaget om en europæisk mindsteløn](#)

Læse/se/lytte-fokus:

- Europa-Kommissionens forslag om en EU-

Opgave 2:

Løses to og to.

Opstil på baggrund af jeres undersøgelse en hypotese, der forklarer hvilke type arbejdstagere, der vil have fordele ved at søge mod det danske arbejdsmarked. Notér land, lønniveau, uddannelsesniveau, jobtype osv. Giv en faglig begrundelse for jeres hypotese.

Øvelser og opgaver

Øvelse 1:

Genopfrisk to og to, hvad I lærte i lektion 1. Herefter fælles repetition i plenum.

Opgave 1:

Se klippet "Jens Arnholtz om løn- og arbejdsvilkår" (06:28 min.) - gå evt. ind allersidst i klippet. Læs også dr.dk-artiklen: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)

Undersøg, hvad diskussionen om en EU-mindsteløn handler om.

- a. Hvorfor foreslår Europa-Kommissionen en EU-mindsteløn? Hvilket problem skal den løse?
- b. Hvor mange andre EU-lande har en lovbestemt mindsteløn? Hvad er fordele og ulempe ved det?
- c. Hvorfor er den danske regering imod forslaget?

mindsteløn

- Truer forslaget om en EU-mindsteløn den danske model?
- EU's kompetencer

Klassediskussion:

- a. Truer forslaget om en EU-mindsteløn den danske model, eller løser den et problem med såkaldt social dumping?
- b. Skal EU lovgive om en EU-mindsteløn?
- c. Hvad skal den danske regering gøre?

Find inspiration i disse film og artikler:

- eu.dk: [EU og den danske model](#)
- eu.dk: [Kommissionen fremsætter lovforslag om mindsteløn](#)
- Altinget: [Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag](#)
- Politiken: [Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn](#)
- eu.dk: [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse vedrørende forslaget om en europæisk mindsteløn](#)

Opgave 2:

Skriv et notat til beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard om, hvordan han i EU får rejst Danmarks udfordring med forslaget om en EU-mindsteløn.

Der skal være 3 forslag samt begrundelser til, hvordan EU kan give Danmark en undtagelse, som løser regeringens bekymringer ved forslaget. Til sidst skal der være en anbefaling.